

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410156 Sillnäs

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap, vilket för detta område skiljer sig något från vad som är beslutat av regeringen. Länsstyrelsen har för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Elisabet Wallsten

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410156 Sillnäs**

Kommun: Sölvesborg

Områdets totala areal: 118 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-13

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Staten och privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1170 - Rev

1630 - Strandängar vid Östersjön

4030 - Torra hedar

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

9070 - Trädklädd betesmark

9080 - Lövsumpskog

9130 - Näringsrik bokskog

1166 - Större vattensalamander, *Triturus cristatus***Bevarandesyfte**

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Sillnäs bidrar till att uppfylla miljömålen Hav i balans samt levande kust och skärgård, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv.

På Sillnäs är de prioriterade bevarandevärdena de kustnära ädellövskogarna och alsumpstråken, de öppna och trädbärande hagmarkerna samt de strandnära havsområdena. De bokdominerade ädellövskogarna uppvisar naturlig dynamik och olikåldrighet, med god tillgång på död ved och skyddsvärda arter. Hagmarkerna har lång hävdhistorik och hyser en rik biologisk mångfald. De kustnära vattnen är viktiga reproduktions- och uppväxtområden för många marina djurarter. Sillnäs utgör ett representativt exempel på Listerlandets utmarksrabbar med variationsrik natur och mycket höga bevarandevärden.

Beskrivning av området

Sillnäs ligger på södra delen av Listerlandet i västra Blekinges kustbygd. Udden utgör en del av en drumlinbildning till restbergen Mörby backe och Hjärthalla (Hjärthallaberget SE0410187), som ligger cirka 2-4 kilometer nordnordost om Sillnäs. Berggrunden består av krita, som överlagras av mäktiga avlagringar med sandig-moig morän. Det finns även fossila litorinastrandvallar med sand och grus. Udden höjer sig som högst cirka 10 meter över havet.

Sillnäs har en variationsrik natur med mycket höga naturvärden. Landmiljöerna präglas av bokdominerade ädellövskogar med hassellundsinslag, alsumpstråk, småvatten, öppna och lövträdbärande hagmarker, havsstrandängar, ett litet slätterkärr (fuktäng) och buskmarker. Ädellövskogarna sträcker sig på många håll ända ner till vattnet och avgränsas bara av en smal strand bestående av stenar och block, med inslag av sand och grus. I Natura 2000-området ingår även strandnära kustvatten ner till cirka 6 meters djup. I skogarna och de trädklädda betesmarkerna finns grova och/eller senvuxna ädellövträd, stående och liggande död ved, död ved i våta eller fuktiga miljöer, alsocklar och bukettformigt växande hassel. Blommande och bärande träd och buskar står i bryn i gränsen mellan skog och öppen mark samt i samlade grupper i de öppna markerna.

De beteshävdade markerna har lång hävdkontinuitet och omfattar allt från torra sandmarker i norr, via silikatgräsmarker och trädklädda betesmarker, ner till havsstrandängar längs kustlinjen i söder och väster. I fältskiktet finns en lång rad hävdberoende och hävdgynnade arter. De öppna och delvis sandiga betesmarkerna hyser också ett flertal intressanta insektsarter och svampar. Ett litet slätterkärr (fuktäng) står ohävdad sedan ett antal år tillbaka, men hyser fortfarande en slättergynnad flora.

Det finns ett flertal rödlistade och andra skyddsvärda arter i området, till exempel ask (starkt hotad), alm (akut hotad), klibbveronika (sårbar), månlåsbräken (nära hotad), vårkällört (nära hotad), busktörne (nära hotad), strandnål (nära hotad), bokarv (nära hotad), kal knipprot (sårbar), liten diskroksvamp (sårbar), skillerticka (sårbar), stiftklotterlav (nära hotad), spillkråka (nära hotad), mindre hackspett (nära hotad), strandpadda (sårbar), långbensgroda (sårbar), smal dammsnäcka (nära hotad), ribbdyngbagge (starkt hotad) och månhornsbagge (sårbar).

Kustvattenområdet domineras av hårdbottnar med sten och större block. Vegetationen är artrik och tångbältena utgör viktiga livsmiljöer för många marina organismer, inte minst fisk. Tångbältena är även viktiga som filter mot övergödning.

Sillnäs ligger i en rik kulturbygd och i direkt anslutning till en av uddens strandvallar finns en kulturhistoriskt intressant stenåldersboplats från gropkeramisk kultur (övergången mellan jägar- och bondestenålder). Vid 1800-talets början var udden en del av Istabys utmarker, och användes som betesmark, vedbod och till lyckodling, medan det i Grammahagenområdet fanns ett par gårdar och ett torp, samt åkrar och ängsmarker. I början av 1900-talet hade fler åkrar tillkommit i Natura 2000-området, men det fanns bara två hårdvallsängar kvar. En fotokarta från 1940-talet visar att åkrarna då fortfarande hade ungefär samma utbredning som i början av 1900-talet. I övrigt växlade öppna ytor med glesa lövskogspartier. Dagens alsumpstråk var i huvudsak helt

öppna eller buskbärande, vilket tyder på pågående eller nyligen upphörd hävd. Den del av bokskogen som nu innehåller mest död ved var då ett av de största och tätaste skogspartierna. En påtaglig kulturlämning i området är den cirka 600 meter långa, välbevarade fägatan, som löper ner längs udden från norr till söder. Det finns även några husruiner i området. I Grammahagen finns fortfarande bebyggelse i direkt anslutning till Natura 2000-området. Sillnäs är idag ett populärt område för vandring, fågelskådning och fritidsfiske. Området är även ett viktigt uppföljningsområde för flora och fauna inom miljöövervakning och forskning.

Vad kan påverka negativt

Hela landområdet:

- Direkt eller indirekt tillförsel av näringsämnen, jordförbättrings- eller bekämpningsmedel, till exempel genom tillskottsutfodring av betesdjur, ansamling av tång och alger på stränderna eller näringsläckage, avmaskning av betesdjur med preparat som kan vara skadligt för områdets insektsfauna, kalkning (större vattensalamander är dock känslig för försurning och kan därför behöva lokala pH-höjande åtgärder).
- Byggnads- eller anläggningsarbeten som leder till negativ påverkan på skyddsvärda naturtyper eller arter i området.
- Beskuggning av eller igenväxning i anslutning till ädellövträd eller vid småvatten som hyser arter som kräver mer öppna förhållanden.
- Konkurrens från för området främmande arter.
- Förekomst av mink i områden där fåglar häckar.
- Slitage och störningar av det rörliga friluftslivet på djur- och växtliv.

Skog:

- Felaktiga röjningar eller bortplockning/förstörelse av död ved, som leder till att värdefulla element eller strukturer försvinner (till exempel grov död ved, hålträd, mulmträd eller värdefulla buskar) eller ljus- och fuktförhållanden ändras så snabbt eller så mycket så störningskänsliga organismer påverkas negativt.
- Bristande träd- och buskkontinuitet, som på sikt leder till att ersättningsträd och -buskar saknas när de gamla dör. Föryngring av ädellöv, hassel och andra bärande träd och buskar är en förutsättning för framtida kontinuitet av gamla och grova träd och buskar.
- Igenväxning eller för stor trädbeskuggning i hassellunds- eller brynmiljöer.

Ängs- och betesmarker:

- Utebliven slåtter- eller beteshävd.
- Felaktig beteshävd, till exempel fel djurslag, felaktigt betestryck eller bete vid fel tidpunkt.
- Allt för omfattande röjningar och naturvårdshuggningar i havsnära, vindutsatta lägen. Träd- och buskridåer gör att mikroklimatet skyddas från blåst och kylande vindar från havet.
- Igenväxning av öppna marker.

Marin miljö:

- Mänsklig påverkan som till exempel dumpning, muddring, båttrafik (svall, ljud, ankring, grumling), mineral/sand/sten-utvinning, utsläpp av olja och kemikalier kan också inverka negativt på den marina miljön.
- För stort uttag av fisk och bifångster i fisket, vilket kan påverka artsammansättningen och hela ekosystemet.
- Marint avfall, inklusive dess nedbrytningsprodukter, kan orsaka skada på ekosystemet.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området:

- Udden Sillnäs är avsatt som naturreservat sedan år 2015, med en skötselplan från samma år, och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägares och nyttjanderättshavares förfoganderätt över området och vad dessa behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Blekinge. Grammahagenområdet i nordväst omfattas inte av någon typ av områdesskydd enligt Miljöbalken 7 kap 2-6, 9, 30 §§.
- I Grammahagen finns miljöersättning för bevarande av betesmarker och slåtterängar enligt Miljö- och landsbygdsprogrammet år 2014-2020.
- Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller generellt 100 meter från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land). Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Vid udden Sillnäs har Länsstyrelsen år 2016 beslutat om utökat strandskydd till upp till 300 meter. Vid Grammahagen gäller generellt strandskydd 100 meter från strandlinjen.
- Större vattensalamander är fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det innebär att det är förbjudet att avsiktligt fånga, döda eller störa djur samt ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon. Det är också förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats, vilket innebär att inte bara arten, utan även dess livsmiljö under alla levnadsstadier är skyddad.
- Vattendirektivet. Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap MB, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, HVMFS 2013:19. Normerna ställer krav på vattnets kvalitet.
- Havsmiljödirektivet. Miljökvalitetsnormer för marin miljö fastställs med stöd av 5 kap MB, enligt havsmiljöförordningen och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, HVMFS 2012:18. Förordningen syftar till att upprätthålla eller nå en god miljöstatus i havsmiljön.
- Sveriges åtaganden inom HELCOM, Baltic Sea Action Plan, aktionsplan för Östersjön.

Behov av åtgärder:

- Återupptagen slåtter i fuktängen.
- Örnbräkenbekämpning i öppna, hävdade marker, främst i Grammahagenområdet.
- Träd- och buskförnyringsåtgärder i skogsmarkerna vid behov.
- Røjning av igenväxningsvegetation kring salamander- och paddlekvatten vid behov.
- Uppföljande inventering av naturtypen rev.
- Förnyade inventeringar av förekomst av större vattensalamander.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och -arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1170 - Rev

Areal: 45,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 80,1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Rev består av sten eller block som höjer sig över omgivande botten. Välmående rev har täta blåstångsbälten och en intakt zonering av växtsamhällen. Reven är ofta artrika med fisk samt mjuk- och hårbottenarter.

Det marina området utanför Sillnäs udde är grunt och sträcker sig ner till cirka 6 meters djup. Botten domineras av hårbotten, det vill säga sten och större block med inslag av sand. Tångbältet utgör en viktig livsmiljö för andra arter, exempelvis kräftdjur, musslor och fisk.

Havsmiljöförordningen omfattar allt havsvatten, och dess inledande bedömningen (2012) indikerar att god miljöstatus inte uppnås i Östersjön. Vattenförvaltningsförordningen omfattar kustvatten (ut till en nautisk mil utanför baslinjen) och den ekologiska statusen i området är bedömd som måttlig på grund av övergödning och miljögifter (2013).

Bevarandemål

Arealen ska vara minst 80,1 hektar. Naturtypen ska präglas av en naturlig zonering och djuputbredning av fastsittande alger och filtrerande djur. Utbredningen av de typiska arterna blåstång, kräkel och blåmussla ska vara bestående eller öka. Reven ska fungera som reproduktions- och uppväxtområde för djurarter, till exempel sik, sill och blåmussla. Näringsväven ska fungera i balans med en naturlig förekomst av rovfisk.

Vattenkvaliteten ska vara god och den antropogena belastningen i form av fysiska skador, utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier samt onaturlig grumling ska vara försumbar. Sedimentationen bör vara begränsad. Naturtypen ska vara naturlig med avseende på djupförhållanden, substrat och bottenstruktur. Ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen ska vara minst god.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som ordinärt. Vattenkvaliteten behöver förbättras genom åtgärder mot övergödning.

1630 - Strandängar vid Östersjön

Areal: 3,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 5,3 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Havsstrandängarna finns som en smal remsa längs uddens västra del och som ett något större område i söder. På havsstrandängarna finns hävdgynnade växter som krypven, saltåg, agnsäv, gulkämpar, kustarun, dvärgarun, strandkrypa och tiggarranunkel, liksom de rödlistade arterna liten kärrmaskros (nära hotad), strandnål (nära hotad) och busktörne (nära hotad).

Bevarandemål

Områdets strandängar ska vara minst 5,3 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och starkt präglad av bete. Obetade tuvor och rator får dock förekomma, en mosaik av olika hårt betade ytor är gynnsamt för fågellivet. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av hävdgynnade arter som gulkämpar, kustarun, dvärgarun, strandkrypa, strandnål och busktörne. Strandängarna ska vara helt öppna och fria från träd och buskar. Inslaget av sly eller ohävdsarter, som kan bedömas som igenväxningsvegetation, ska vara litet. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar ske regelbundet eller säsongsvis.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

4030 - Torra hedar

Areal: 1,2 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,4 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I de sandiga, hedartade markerna i norr växer bland annat borsttåtel, tuvknavel, bergsyra, stenhåra, sandmaskrosor och den rödlistade klubbveronikan (sårbar), som är ett hotat åkerogräs. De rödlistade svamparna liten diskröksvamp (sårbar) och läderboll (nära hotad) finns också. Liten diskröksvamp är en svampart som bara förekommer i områden med lågvuxen tormarksvegetation som länge nötts genom tramp eller bete. I de öppna, bitvis sandiga betesmarkerna finns också en intressant dyngbaggsfauna, med rödlistade arter som ribbdyngbagge (starkt hotad), månhornsbagge (sårbar), hårdyngbagge (sårbar), krokhorndyvel (sårbar), rakhornnyvel (nära hotad) och heddyngbagge (nära hotad). Ribbdyngbagge är främst knuten till hästspilling, månhornsbagge till kospilling samt hårdyngbagge och heddyngbagge till fårspilling.

Bevarandemål

Områdets torra hedar ska vara minst 1,4 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och starkt präglad av bete, vilket innebär att vegetationen vid betessäsongens slut ska vara ordentligt nedbetad. Även torra partier ska vara välhävdade. Betessläppet bör ske i mitten på maj (med viss modifikation beroende på årsmån) och betesperioden bör vara så lång som möjligt (dock inte längre än till december). Marken ska ha ett luckert vegetationstäck och ha ett påtagligt inslag av blottade sandytor. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av hävdgynnade arter som stenhåra och sandmaskrosor. Det ska finnas en artrik fauna av dynglevande skalbaggar och förekomst av svampar knutna till naturtypen. Gräsmarken ska vara öppen med enstaka, spridda buskar eller buskage. Inslaget av träd, buskar, sly eller ohävdarter, som kan bedömas som igenväxningsvegetation, ska vara litet. Stenmurar ska till största delen vara solexponerade och fria från lövsly och träd så att dessa inte beskuggas eller skadas av stammar eller rotsystem.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 22,4 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 3,9 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I de friska till fuktiga silikatgräsmarkerna är örtinslaget bitvis stort, med hävdberoende arter som darrgräs, mandelblomma, backnejlika, knägräs, jungfrulin, höskallra, månlåsbräken (nära hotad), jordtistel (nära hotad), Sankt Pers nycklar, ängsnattviol (nära hotad), och en av landets förmodligen största förekomster av vårkällört (nära hotad). I brynmiljöer och avgränsade buskage finns bland annat hagtorn, slån, hassel, äppelros, björnbär och vildapel. I vindskyddade miljöer trivs storfjärilar och för att gynna dessa bör inte färbete ske i den södra hagmarken. Ett grod- och paddvatten restaurerades i den södra hagmarken och ett nytt anlades vid den västra stranden i den mellersta hagen år 2014, till förmån för områdets strandpaddor (sårbar) och långbensgrodor (sårbar).

Bevarandemål

Områdets silikatgräsmarker ska vara minst 3,9 hektar. Gräsmarken ska vara tydligt präglad av bete och ha en artrik kärlväxtflora som karaktäriseras av hävdgynnade arter, exempelvis darrgräs, backnejlika, mandelblom, ängsnattviol, jungfrulin och höskallra. Träd och buskar som fungerar som vindskydd och födokällor för områdets fauna ska stå som solitärer eller i väl sammanhållna grupper eller i tydliga bryn och ska inte ha karaktär av igenväxningsvegetation. Det ska finnas lämpliga livsmiljöer och substrat för långbensgroda och strandpadda, liksom för områdets fjärilsfauna. Stenmurar och odlingsrösen ska till största delen vara solexponerade och fria från lövsly och träd så att dessa inte beskuggas eller skadas av stammar eller rotsystem.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

6410 - Fuktängar

Areal: 0,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I skogen, öster om fågatan, finns en liten fuktäng som stått ohävdad under ett antal år och som håller på att växa igen med främst sälj. Trots igenväxningen finns det kvar flora som gynnas av sen slåtter. Bland kärlväxter som noterats i området kan nämnas grönvit nattviol, humleblomster, frossört, strandklo och änggsyra. Omedelbart väster om fågatan ligger en likartad fuktäng (0,1 hektar), som nu betas. Även den har potential att utvecklas till en fin slåtterpräglad fuktäng. I båda områdena avverkades och röjdes igenväxningsvegetation hösten 2016.

Bevarandemål

Områdenas fuktängar ska omfatta minst 0,2 hektar. Gräsmarkerna ska vara välhävdade genom årlig slåtter, eventuellt kompletterat med ett lätt, sent efterbete. Kärlväxtfloran ska karaktäriseras av slåttergynnade arter. Fuktängarna ska vara öppna och igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Hydrologin ska vara naturlig med naturliga grundvattennivåer som skapar markfuktighet.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som minskande. Slåtterhävden behöver återupptas.

9070 - Trädklädd betesmark

Areal: 4,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 15,9 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

På de västra och södra delarna av Sillnäs samt vid Grammahagen finns trädklädda betesmarker med inslag av små gläntor på torr till fuktig mark. Trädskiktet domineras av björk, bok och al med inslag av ek, ask (starkt hotad), alm (akut hotad), apel, rönn och sälg, samt enstaka tall och gran. I buskskiktet finns bland annat hassel, hagtorn, fläder, röm, äppelros, slån och björnbär.

I de trädbärande hagmarkernas fältskikt finns bland annat lundvårlök, gullpudra, lungört, gulsippa, sloknunneört och lundmossan praktstjärnmossa, samt den skogsväxande, trampgynnade nejlikväxten bokarv (nära hotad). Svampen judasöra har noterats på en boklåga i området. I det södra hagmarksområdet finns några småvatten i skogen och i kanten mot öppen mark. Där finns bland annat långbensgroda (sårbar) och strandpadda (sårbar) samt växten vattenblink.

Bevarandemål

Arealen trädklädd betesmark ska vara minst 16 hektar. Naturtypen ska ha karaktär av luckig, betespåverkad ädellövskog, utan förekomst av gran och främmande trädslag. Träd- och buskskiktet ska vara flerskiktat och utgöras av lövträd och buskar av varierande ålder samt med ett stort inslag av gamla, grova individer. Det ska finnas god tillgång på blommande och bärande träd och buskar. Det ska finnas tillgång på död ved av olika dimensioner, såväl stående som liggande, i olika nedbrytningsstadier på torr-fuktig mark. Hydrologin ska vara naturlig och fuktstråk och småvatten bevaras. Det ska finnas livsmiljöer för arterna strandpadda och långbensgroda samt för den trampgynnade bokarven och andra arter knutna till betade ädellövskogar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 3,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 3,4 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I det östra bokskogsområdet på udden finns några alsumpstråk i terrängsvackor. Merparten av alarna utgör sannolikt första generationen skog i tidigare öppna fuktpartier. Det är relativt ont om socklar och död ved i sumpskogen. I norr finns även ett par småvatten. I alsumpstråken har bland annat vattenstäckra, långbensgroda (sårbar) och mindre hackspett (nära hotad) noterats.

Bevarandemål

Arealen lövsumpskog ska vara minst 3,4 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Området ska ha naturlig hydrologi och grundvattennivå, vilket skapar markfuktighet och förutsättning för god livsmiljö åt bland annat långbensgroda. Lövträd, framförallt al, ska utgöra ett dominerande inslag. Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas död ved i olika former. Träd med socklar ska förekomma tämligen allmänt och laven glansfläck ska växa rikligt i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i alsumpskogen är gott. Mängden död ved behöver öka i området och sockelbildningen utvecklas.

9130 - Näringsrik bokskog

Areal: 10 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I de östra delarna av Sillnäs finns en större, sammanhängande näringsrik bokskog med inslag av bland annat ek, björk, rönn, sälg och hassel. Mot fägatan i väster finns ett mer hassellundsbetonat parti med äldre, bukettformig hassel. Det är gott om död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier i skogsmarkerna, särskilt i de centrala delarna av bokskogen, som sannolikt har lång skoglig kontinuitet. På karaktäristiskt vis för Blekingekusten sträcker sig ädellövskogen ner till strandlinjen. En stor del av området är klassat som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen och där har signalarter som desmeknopp (nära hotad), tandrot, gullpudra, myskmadra, blåsippa, sårläka och buskstjärnblomma noterats. I bokskogen finns även bland annat långsvingel, lundslok, skogsstarr, gulsippa, lungört, grönvit nattviol och bokarv (nära hotad). Bokskogens lavflora innehåller arter som orangepudrad klotterlav (nära hotad), stiftklotterlav (nära hotad) och glansfläck, där de två sistnämnda även är signalarter för lövskogsområden med höga naturvärden och långvarig trädkontinuitet. På ek har även liten sönderfallslav (nära hotad) noterats. Bland svampar kan vedsvampen skillerticka (sårbar) nämnas. Den växer främst på bok och indikerar även den skogar med höga naturvärden. Skillerticka har ett kärnområde i Blekinge och är därmed en ansvarsart för länet. Områdets grova hasselbuketter kan hysa intressanta arter, men är ännu inte närmare undersökta.

Bevarandemål

Arealen näringsrik bokskog ska vara minst 10 hektar. Skogen ska vara flerskiktad och utgöras av lövträd och buskar med en varierad åldersstruktur samt med ett stort inslag av gamla, grova träd. Det ska finnas gott om bukettformigt växande hassel. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare till bok och ek. Skötselområdets skogar ska uppvisa spår efter naturliga störningar, med god tillgång på död ved av olika dimensioner, såväl stående som liggande, i olika nedbrytningsstadier. Skogarna ska hysa lämpliga livsmiljöer för rödlistade arter som skillerticka, stiftklotterlav, bokarv och desmeknopp. De typiska arter tandrot, myskmadra, sårläka och gullpudra ska förekomma.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området är mycket gott. Mängden grov död ved behöver dock öka och skogen utvecklas vidare så att grova hålträd bildas.

1166 - Större vattensalamander, *Triturus cristatus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Den större vattensalamandern är beroende av fuktiga men ändå varma miljöer. Större delen av året tillbringar arten på land, ofta i fuktig lövdominerad skog där den håller till under murkna trädstammar och stubbar, i smånagargångar, under mossbeklädda stenar och i blockterräng. Den påträffas även sällsynt på öppen mark som till exempel i fuktiga hagar med högvuxet gräs eller på vägar under vandring. Spridningsbenägenheten är dålig och salamandrarna rör sig främst inom 50-300 meter från lekvattnet. Salamandrarna är bara aktiva på natten eller varma regniga dagar.

Den större vattensalamandern leker på våren i små till medelstora, permanenta vattensamlingar. Vanligen är lekvattnet en damm eller ett kärr i betesmark eller annan öppen mark, men de leker också i gårds- och branddammar, grusgropar, lertäkter, skogskärr, hällkar, diken samt små skogstjärnar. Dammarna ska vara solbelysta, fisk- och kräftfria och vattenkvaliteten ska vara god; inte för näringsrikt och inte för lågt pH. Artens larver har en lång akvatisk utvecklingsperiod och är därför känsliga för uttorkning av vattenmiljön.

Större vattensalamander är inte rödlistad i Sverige. Arten är beroende av ett komplext landskap, med landmiljöer där det finns gott om död ved, stenrosen, stubbar och andra strukturer där de kan övervintra och söka skydd, och rika akvatiska miljöer där de kan leka. Dessutom måste det finnas lämpliga vandringsvägar mellan lekvattnen och landmiljöerna i form av dikeskanter, fuktiga stråk, buskmarker och lövskogar. Det största hotet mot arten, liksom mot andra groddjur, är förlusten av deras livsmiljöer. Många öppna marker har planterats med gran eller blivit åkermark, vilket har gjort att miljöer där salamandrarna tillbringar tiden på land har försvunnit. Många lekvatten har också förstörts genom övergödning, inplantering av fisk eller kräftor, igenväxning och utdikning.

Det finns äldre uppgifter om förekomst av större vattensalamander vid Sillnäs. Vid inventeringar åren 2005, 2006 och 2009 påträffades den dock inte och för närvarande är kunskaperna om artens utbredning och status i området dåliga.

Bevarandemål

Större vattensalamander ska förekomma i området. Lekvattnen i området ska vara solbelysta och fria från fisk. Vattenkvaliteten ska vara god och vattnet ska inte vara påverkat av övergödning eller försurning, eller vara igenväxt. Större vattensalamandern ska ha goda förutsättningar för uppehålle och övervintring i den omgivande lövskogen.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för större vattensalamander bedöms som ordinärt. Ytterligare inventeringar behövs dock.

Dokumentation

- Andersson, R. 1997. Vedlevande insekter vid Sillnäs (Listerlandet) i Blekinge 1997. Inventering på uppdrag av Länsstyrelsen i Blekinge. Opublicerad rapport
- ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala
- Artportalen. www.artportalen.se (uttag sommaren 2016)
- Berglund, B. 2005. Inventering av långbensgroda i delar av Blekinge år 2005. Länsstyrelsen i Blekinge län
- HELCOM. 2007. Baltic Sea Action Plan, www.helcom.fi
- Jordbruksverket 2004. Ängs- och betesmarksinventering. Tillgänglig: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1993. Ängar och hagar i Sölvesborg. Grammahagen (Objnr 83.056) och Sillnäs (Objnr 83.057)
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1999. Förslag till bildande av naturreservatet Sillnäs udde i Sölvesborgs kommun, Blekinge län
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2000. Åtgärdsplan inom ramen för EU's Miljöstöd K1650, delplan B och K828, delplan A
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2001. Åtgärdsplan inom ramen för EU's Miljöstöd K1612, delplan A-B
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2004. Åtgärdsplan inom ramen för EU's Miljöstöd K961, delplan A
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2004. Pilotstudie Basinventering Sillnäs. Opublicerat utdrag
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2013. Epifyter i bokskog -en inventeringsrapport från miljöövervakning 2012-2013
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2015. Beslut och skötselplan för naturreservatet Sillnäs, Sölvesborgs kommun
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2016. Beslut om utvidgat strandskydd i Sölvesborgs kommuns kust- och skärgård, Dnr 511-4307-15
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska arterna i habitatdirektivets bilaga 2. Dnr NV-01162-10
- Naturvårdsverket 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11
- Olsén, L-G. 1998. Inventering av främst Vertigo angustior 1998. Opublicerad rapport. Länsstyrelsen i Blekinge
- Olsén, L-G. 1999. Landmolluskinventering 1999-11-17. Opublicerad rapport. Länsstyrelsen i Blekinge
- Rikets Allmänna Kartverk. 1917. Sölvesborg, Blekinge län. Länsstyrelsens arkiv, Karlskrona
- Skogsstyrelsen. 1993. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 4142-1993
- Sveriges Geologiska Undersökning. 1989. Berggrundskartan 3E Karlshamn SO. SGU Serie Af nr 168
- Sveriges Geologiska Undersökning. 1993. Jordartskartan 3E Karlshamn SO. SGU Serie Ae nr 116
- VISS VattenInformationsSystem Sverige, www.viss.lansstyrelsen.se (uttag sommaren 2016)

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

Natura 2000 - SE0410156 Sillnäs

